



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 27864/2023
12.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Кнежевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 747/22 од 21.02.2023. године, у седници одржаној 12.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 747/22 од 21.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П 235/19 од 27.02.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете за експлоатисани песак са кп ... по култури њива 4. класе у укупној површини од 1.996 м² и на кп ... по култури шумско земљиште укупне површине од 1.677 м² обе уписане у лн ... КО ... чији је власник тужилац у обиму 2/4 идеална, плати 598.400,00 динара са законском затезном каматом у смислу члана 277. Закона о облигационим односима од 05.12.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати 275.898,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 747/2022 од 21.02.2023. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете због експлоатисаног песка са кп ... по култури њива 4. класе у укупној површини од 1.996 м² и на кп ... по култури шумско земљиште укупне површине од 1.677 м² обе уписане у лн ... КО ... чији је власник тужилац у обиму 2/4 идеална, плати 598.400,00 динара са законском затезном каматом од

05.12.2018. године до исплате те обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 152.068,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију. Трошкове ревизијског поступка није тражио.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, ... 10/23) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да је другостепени суд на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно и свих доказа у међусобној вези утврдио све битне чињенице за одлуку о тужбеном захтеву.

Према утврђеном чињеничном стању након одржане расправе пред другостепеним судом, утврђено је да је тужилац сувласник кп ... по култури њива 4. класе у површини од 1.996 м² и то кп ... по култури шумско земљиште, укупне површине од 1.677 м², обе уписане у ЛН ... КО ... са уделом од ½. У току 2014. године тужени је вршио експлоатацију песка са ових парцела и без плаћања накнаде, тако што је употребом механизације скинуо хумусни слој земљишта а онда извршио ископ и одвоз наслага песка који се налазио испод. Тужилац се успротивио ископу када је затекао лице са машином али се није обраћао туженом за чинидбу довођења парцеле у првобитно стање. Тужени је неутврђеног датума у првој половини 2021. године дотерао земљу и сипао на парцеле тужиоца ради попуне рупа. Вештачењем вештака геодетске струке је утврђено да количина ископаног песка са кп ... и кп бр. ... износи 5.204 м³, а вештачењем вештака грађевинске струке да вредност ископаног и одвеженог песка сходно сувласничком уделу тужиоца на дан 27.12.2017. године износи 556.200,00 динара, као и да је цена враћања парцеле у првобитно стање наношењем земљаног материјала и хумуса сходно сувласничком уделу тужиоца 598.400,00 динара. Вештачењем вештака пољопривредне струке је утврђено да је цена враћања само слоја хумуса на спорну парцелу дебљине од 40 цм од 127.200,00 динара, за обе парцеле без умањења према сувласничком уделу. Допунским вештачењем вештака пољопривредне струке утврђено је да вредност радова потребних да се парцела врати у првобитно стање допремањем хумуса износи 146.200,00 динара, а у другој варијанти да вредност радова насипањем парцеле истим или сличним материјалом до коте терена која је била пре ископа хумуса и песка у количини од 5.984 м³ износи 1.196.800,00 динара, као и да је вредност несепарисаног песка узетог са парцеле 1.260.600,00 динара.

Допунским геодетским вештачењем утврђено је да је према премеру из 1957. године цео спорни простор и пре експлоатације од стране туженог био у нижем нивоу, земља је враћена на целом спорном простору и поравнана у нивоу са суседним катастарским парцелама колика је била и пре експлоатације песка рачунајући приступни пут и дрвеће на околним парцелама, док за земљану масу која недостаје на ове две парцеле постоје назнаке да је било ерозије и пре експлоатације од стране туженог у току 2014. године. Тужени је довезао земљу и на терену је сада помешан песак и хумус. Квалитет предметног земљишта одговара квалитету осталих парцела.

Тужилац тужбом тражи накнаду штете у новцу, уз тврдњу да су предметне парцеле од стране туженог само поравнана и насипана неквалитетном земљом али не и доведене у пређашње стање као и да се некад у једном делу парцела налазио воћњак и башта а у једном багрем и тополе.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Врховни суд је оценио да је правилно побијаном одлуком одлучено одбијањем тужбеног захтева, применом члана 185 став 1. у вези става 2. Закона о облигационим односима, уз основан закључак да је потраживање тужиоца накнаде штете у конкретном случају неосновано јер су изведеним радовима туженог (насипањем) предметне парцеле доведене у првобитно стање, пре ископа.

Ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Чланом 155. Закона о облигационим односима прописано је да штета умањење нечије имовине (обична штета). Чланом 185. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да је одговорно лице дужно успоставити стање које је било пре него што је штета настала, док ставом 2. да уколико успостављање ранијег стања не уклања штету потпуно, одговорно лице дужно је за остатак штете дати накнаду у новцу. Дакле, обична материјална штета, представља умањење нечије имовине, сходно одредби члана 155 Закона о облигационим односима. Материјална штета може се накнадити на више начина, а према цитираној одредби члана 185 став 1. Закона о облигационим односима, први и основни принцип накнаде материјалне штете је натурална реституција, односно успостављање стања које је било пре него што је штета настала, док се принцип новчане реституције, односно накнаде у новцу, примењује тек уколико успостављање ранијег стања није могуће или ако се на тај начин штета не уклања у потпуности.

У конкретном случају, и по оцени Врховног суда, тужилац неосновано потражује новчану реституцију накнаде штете која је предмет тужбеног захтева. Наиме, према резултатима доказног поступка, који су предмет правилне оцене другостепеног суда, тужени је на спорном простору извршио насипање земљишта које по квалитету одговара суседним парцелама и изнивелисао земљиште на спорном простору у нивоу који одговара суседним парцелама.

С обзиром на изнето, као и да тужилац у смислу 231. ЗПП није доказао састав и квалитет земљишта пре ископа и постојање засада на парцелама, и по оцени Врховног

суда несумљиво произлази да је тужени на описани начин у потпуности отклонио причињену штету тужиоцу извршеним ископом на парцелама (односно парцеле довео у пређашње стање), због чега се захтеву тужбе за применом принципа новчане реституције односно накнаде штете у новцу не може удовољити.

Услед наведеног, супротно наводима ревизије, побијаном одлуком је правилно одбијен тужбени захтева позивом на примену члана 185 став 1. у вези става 2. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**